Anul 35 București și Orăștie, 26 August 1937. CENZURAT Nr. 34

LIBERTATEA

Foaie pentru săteni și muncitori, întemeiată la Orăștie în anul 1902

Director sufletesc: † Dr. ION I. MOȚA
Director vremelnic: Pr. IOAN MOȚA

Cererile de abonare și banii pentru foaie se trimit pe adresa: Admin. „LIBERTATEA" Moța BUCUREȘTI I., Calea Victoriei 63.

„Libertatea" este: Proprietatea familiei moștenitoare a lui Ion I. Moța
ABONAMENTUL: 120 lei pe an, 60 lei pe ½ an și 30 lei pe ¼ an

Orice scrisori pentru Redacție să se trimită pe adresa: RED. „LIBERTATEA", ORĂȘTIE Jud. Hunedoara

Apare în fiecare Joi
2 lei

Glas de Arhiereu și Român adevărat

Prealuminatul Patriarh le-o spune Evreilor mai verde ca noi toți, că cine sunt și ce caută printre noi.

Prealuminatul Patriarh al României
Dr. MIRON E. CRISTEA

Ziarul „Curentul" văzând cum lumea e tot mai neliniștită și tulburată de îmbulzeala Evreilor pe toate tărâmurile de viață dela noi, și de faptul că răzbesc peste tot locul și reușesc a culege dinaintea noastră și a fiilor noștri, toate bunătățile pe cari statul le are întinse pe masa cea mare a lui pe sama cetățenilor săi, ei punând mâna și pe gâsca cea friptă și pe rață și pe găină și pe pui și pe plăcinte, și pe vițelul cel gras și pe bolobocul de vin, — nouă lăsându-ne doar labele și câte-o aripă arsă, — stare care nu poate să ducă la sfârșit bun, decât la o răsvrătire cruntă a celor mulți împotriva acestor răpitori, ca și a celor cari le fac cu putință atâta răpire,

— a trimis o invitare mai multor fruntași ai vieții de obște din țară fără deosebire de partidele din cari fac parte, poftindu-i să-și arate părerile asupra pricinii noastre cu Evreii, și că în ce fel cred dânșii că s'ar putea ajunge la o deslegare pacinică a acestei încordări, care e un primejdios isvor de nemulțumiri și tulburări? Ba numitul ziar a pus această întrebare și unor fruntași Evrei, ca să-și spună și ei cuvântul într'o pricină ce-i privește atâta de aproape. A primit multe răspunsuri, cari de cari mai interesante dela Români și dela Evrei. Românii ca ei: Unii cinstiți, cu fața oablă, cer ca stăpânirea țării să-și facă datoria, și luând neamul românesc sub scutul său, să-l așeze în drepturile lui de stăpân în țara sa, stăpân și pe bunătățile pe cari statul le împarte cetățenilor săi, — alții, cu vădite legături cu jidanii, unși pe labe de aceia, o iau mai domol, bagă șarpele 'n sân, știind că acela, șarpe cum e, dar pe dumnealui nu l-a mușcat, doar câștig netrudit l-a dat... Aceștia îi cam apără. — Răspunsurile dela jidani, sunt unu ca unu îndrăznețe, obraznice, de-a călare, ca venind dela *stăpâni* ce se simt în șea, față de slugile din jurul lor! Aproape că ne iau la palmi, că și îndrăznim a ridica glas împotriva lor, a atotputernicilor! (Vom spicui din înțăpătoarele lor răspunsuri).

Dar cel mai frumos, mai românesc, bărbătesc și creștin răspuns printre toate câte s'au dat ziarului, a fost și strălucitor va rămânea în istoria zbuciumatelor noastre încordări împotriva înnecului de care suntem amenințați prin răvărsarea valurilor tulburi și ucigașe ale Evreimei peste noi, — este răspunsul dat de Prealuminatul Patriarh *Dr. Miron E. Cristea* dela București. — Inaltul Ierarh a arătat trimisului ziarului, că răspunsul ce i-se cere, l'a dat nu demult la Londra, unei solii de Evrei, cari l'au cercetat acolo. Iaca din ce prilej: Biserica anglicană engleză, caută apropiere de biserica ortodoxă (orientală). In acest scop a pus la cale câteva întâlniri între conducătorii bisericii ortodoxe și a celei anglicane. O mare solie engleză a fost la București nainte cu câțiva ani, apoi a poftit pe ortodocși la Londra. S'a dus însuși Inaltul Ierarh Patriarhul, însoțit de mai mulți învățați teologi români.

Când au aflat că *Patriarhul României* merge la Londra, capii evreimei din București, cu Ober-Rabbi lor, au înștiințat pe capii evreești din Londra, că cine e Patriarhul acesta și i-au sfătuit să-l privească ca pe un mare anti-semit (potrivnic al jidovimei), să nu-l primească cu bucurie și căldură ca pe alți oaspeți înalți...

Așa fiind, după sosirea Patriarhului la Londra, la câteva zile s'a și înștiințat la Inalt Preasfinția Sa o solie a Evreimei engleze, având a-i grăi și a-i afla părerile în treburile și despre viața și viitorul evreilor în România. Că, ziceau ei, având în vedere numărul mare de evrei din această țară, îi doare inima de ei și ar dori să le îndulcească viața prin o mijlocire la Patriarhul Țării, care poate face mult pentru „pacea" dintre neamuri și credințe în țara sa. — Și au venit trei capi ai Evreimei din Londra: Unul, însuși mai marele Rabin al cetății, Dr. BECK, însoțit de alți doi inși, membri în marea „Alianță Izraelită Universală" (însoțirea lor cea peste tot pământul).

Răspunsurile Patriarhului

La întrebările lui Ober-Rabbi Dr. Beck, despre viața pe care o duc Evreii în România, — Inalt Preasfințitul le-a arătat, că:

— **România e una din cele mai îngăduitoare țări din lume,** așa fiind firea poporului românesc, cel blând și bun cu toată lumea, dacă-l lasă în pace. Dă voie liberă tuturor credințelor, dovadă faptul, că chiar Evreii își au sinagogile (bisericile) lor cu zecile prin toate orașele. (In Iași au sinagogi și case de rugăciuni și de sfat, vre-o 70). Le-a arătat cum cei mai mulți Evrei din România trăesc în mare belșug, ei izbutind a pune mâna pe toate bogățiile țării, pe negoț, pe industrie (fabricele de orice fel), pe meserii, pe case, pe orașe, și altele.

Dar le arată și aceea, că Evreii în România fac și alt-ceva: ei sunt cari cultivă, răspândesc și susțin în jurul lor, adeseori cu forme și mijloace foarte viclene, corupția (stricarea sufletelor prin cumpărarea cu bani a lor, prin amăgirea sufletelor îndoelnice de a se vinde și a le vinde lor, evreilor, drepturi cari nu li-se cuvin), și această stricare de suflete a ajuns adevărată molimă, boală lipicioasă răspândită de jidani, și e izvorul atâtor rele în viața dintre cetățenii țării. Le-a arătat, cum evreii au pus mâna pe aproape toate gazetele, prin cari urmăresc — cu ajutor străin!, — să ponegrească toate comorile sufletești ale Românilor (arătându-i lumii ca un popor rău, stricat, ce nu vrednicește nici o luare aminte, nici un sprijin la nevoi), — și ar dori (prin gazetele lor) să facă pe Români a nu-și mai prețui patria, neamul și nimic ce hrănește sufletul și viața unei națiuni. In schimb ei, evreii, țin între ei **cea mai dârză legătură și națională și confesională** (de credință), pe care **la celelalta neamuri ar dori-o destrămată, nimicită.**

SUNTEM ÎN PRIMEJDIE DE VIAȚĂ!

Le-a arătat mai departe Prealuminatul Patriarh solilor evreești din fața Sa, cum s'au revărsat în țară Evreii în valuri mari, ca un potop, atât în anul războiului, cât și mai ales după război, — curgând șuvoaie din Galiția, din Rusia, din Austria, Ungaria, Germania încât au început să ne primejduiască însăși viața noastră de Români și de creștini!

Sunt azi, le spune Patriarhul, **orașe, ba și ținuturi întregi, în cari nimic nu mai este românesc, decât sărăcia, lipsa cea mai neagră, „umbra spinului"... Iți vine să plângi de mila bietului popor român, căruia evreii îi storc și măduva din oase!**

— Urmare în pag. 3. —

RĂZBOIUL

INTRE JAPONIA ȘI CHINA s'a încins războiu în toată puterea. Dar nouă ni se pare că la mijloc e și nițică viclenie japoneză. Că sunt japonezii oameni isteți și în politica mare. Ca să nu li-se poată arunca vorba, că ei atacă, așa din senin, pe vecinii lor Chinezi, îi lasă pe aceia ca ei să-i atace și se lasă și împinși înapoi colo, și colo ca și cum ar fi bătuți, pentru ca atunci când, apoi, se reped asupra Chinezilor și-i sfărâmă, lumea să zică: apoi da, s'au apărat, pentrucă au fost loviți și chiar »bătuți«. Și tot mereu spun: Dar noi nu vrem război, chiar dorim să începem desbateri și târgueli să ajungem la pace bună... Dar în același timp vapoarele japoneze abia răsuflă de greutatea armatelor și armelor și materialelor de războí, cu cari înoată din greu peste mare spre țărmul chinez. Și s'au repezit Chinezii cu câteva sute de aeroplane (date lor de Rusia) asupra japonezilor, și după câteva zile veni știrea că 90 de aeroplane »chineze« au fost doborâte și făcute praf de Japonezi. — La părere însă, pân'acum Chinezii ar fi mai ajutați de norocul războiului. Dar nimenea nu crede într'o biruință hotărâtoare a Chinezilor, ci toți sunt siguri să sfârșitul va fi zdrobitor pentru Chinezi. Doar atunci ar fi împedecată biruința japoneză, când ar păși la mijloc America și Anglia, cari și ele au părți mari de hotare prin China, din care storc bogății însemnate. Dacă însă Japonia va ști să nu atingă interesele (foloasele) acelor state, — din ceealaltă parte a Chinei își pot tăia hotare cât poftesc.

*

IN SPANIA guvernul comunist dela Madrid e tot mai încurcat. Nici ei între ei nu se mai înțeleg. Naționaliștii vor să arunce în mare oștile comuniste din laturea de Apus a Spaniei. După ce au cucerit Bilbao, acum se apropie de orașul Santander. Știrile mai noi vestesc, că frontul comunist de acolo e destrămat rău și e silit a se tot retrage din fața naționaliștilor, — cari au ajuns acum la 30—35 kilometri de oraș. Totuși în jurul mai apropiat al orașului, comuniștii vor să se țină cu toate puterile. — Pe celelalte fronturi, puțină viață.

Viața legionară

ȘTIRI DIN JUD. MUREȘ

Excursie legionară. Legionarii gin garnizoana Tg.-Mureș sub comanda dlui Comandant Coriolan Matei, au făcut o excursie în Munții Carpați. Plecând cu trenul până la Răstolița, de acolo au luat-o pe jos prin Toplița până la Cheile Bicazului, urcând cele mai înnalte piscuri ale frumoșilor noștri munți. Sus din înălțimea brazilor camarazii noștri au privit senini jos spre țara îndurerată, îmbărbătându-se pentru lupta grea ce trebue dusă mai departe întru apărarea Crucii și a neamului românesc. La Iezerul Carpatin s'a ținut o frumoasă ședință și și-au răcorit trupul încălzit în undele izvorului rece ca ghiața. Au trecut apoi prin Bilbor, Borsec, Mureș-Isvor și aproape toate locurile de pe acele plaiuri, în cântece legionare, veseli și încrezători în biruința Legiunii. Excursia a durat 13 zile și au făcut pe jos 250 chilometri.

•

Sfințire de biserică. In ziua de 15 August 1937 s'a sfințit în comuna Șăușa din jud. Mureș o prea frumoasă biserică a credincioșilor greco-catolici din acea comună, de sub vrednica păstorire a părintelui Precup. Sfințirea s'a făcut de către Inalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Blajului Alexandru Nicolescu. O mulțime mare de popor și intelectuali din județ au luat parte la această pioasă solemnitate.

Din partea Legionarilor a luat parte o echipă de camarazi din Tg.-Mureș sub comanda dlui profesor Eugen Ciontea, șeful jud. Mureș, apoi legionarii din comunele Șăușa, Petea, Vidrasău, Sântana, Nazna, Cerghid, Cerghizel, Tirimia, Dileu, Chirileu și alte comune. După ce s'a terminat sfințirea bisericii, legionarii din aproape toate aceste comune au ținut o ședință de cuib, condusă de dl șef al județului care le-a vorbit despre „Ințelesul celor 6 legi legionare“, iar dl ajutor de comandant Vasile Coman a vorbit despre „Camaraderie“.

Masa au dat-o gratuit, pentru toți legionarii, camarazii din Șăușa de sub conducerea șefului lor, comerciantul Gh. Blaj.

Vestitor

•

INCĂ O CRUCE

Duminecă 1 August, a avut loc în garnizoana Hârlău, jud. Botoșani, înmormântarea bunului nostru camarad Constantin Macovei. O întâmplare nenorocită și tainică l'a trimis în lumea celor drepți, pe acela ce își făcea stagiul militar în regimentul 2 Tr. Iași.

Rămășițele pământești au fost aduse din îndemnul camarazilor săi de luptă, la Hârlău.

Bunul legionar Macovei, era unul dintre legionarii județului nostru, care a avut parte de prigoana din 1933. I-au dat cel din urmă salut camaraderesc, pe care îl vrednicea. Organizarea înmormântării a fost făcută de camaradul instructor legionar Ion Bolfan.

In fruntea cortegiului legendara „CRUCE VIE“ era formată din țăranii și flăcăii legionari din satul Pârcovaci, în număr de 13, număr purtător de biruinți, număr sfânt și drag Căpitanului. Purtat pe umerii a 8 camarazi, și-a luat rămas bun dela meleagurile pe unde trăise voinicește și românește.

† **Constantin Macovei**
Legionar—Botoșani.
— de 23 ani. —

Furtuna ce s'a deslănțuit în drum spre cimitir, parcă ne șoptea ceva cu înțeles:

Copacii se aplecau în fața lui, ca semn că îl vor răzbuna.

In fața mormântului un front numeros a dat onorul, intonând „Imnul Legionarilor Căzuți“. O ploaie de lacrimi izbucni din mulțime, dându-și seama de puterea dragostei camaraderești, care stă la baza mișcărei legionare. El nu mai era al familiei, al prietenilor. Era al Legiunei, frate cu noi. Un ultim salut cu cuvintele:

Cei ce-au căzut uciși de
gloanțele dușmane
Pășesc în rând cu cei ce
au rămas

a fost rugămintea de a fi primit în oastea de dincolo de mormânt, a eroului comandant Ioan Moța, care conduce oastea sufletelor legionare.

In coloană de marș, toți camarazii din Botoșani, Hârlău, Frumușica, Pârcovaci, etc. au părăsit cimitirul cu „Marșul Vrâncenilor“.

Scumpe camarade Macovei, știi că noi răsturnăm o lume veche. De aceea nu te vom mai plânge. E zădarnic! Vom căuta însă, ca prin munca noastră să-ți înlocuim lipsa ta. Așa te vei simți și tu mulțumit în frontul sufletelor alese ce s'a mărit.

Gore Restriște

•

TROIȚA DELA RUNC

Duminecă 15 August a avut loc sfințirea unei troițe lucrată de legionarii comunei Runc (jud. Năsăud.)

Au luat parte în frumos număr — legionarii din comunele vecine împreună cu șefii lor și camarazii: Dr. E Bulbuc, Dr. Zinveliu, Nechiti; învățătorii: Pulca, Feti, Hurdea, Stoichițescu, Pavelea, etc.

Sfințirea s'a făcut de către părintele Chitta ajutat de lectorul V. Rus.

La sfârșit au vorbit părintele Chitta și dl comandant legionar A. Gorănescu.

Lăudăm hărnicia legionarilor din comuna Runc, cari au ajutat și la împrejmuirea frumoasă — din ciment — a caselor parohiale, din acea comună.

A. A.

Spovedanie la jertfa lor

M. M.

Voi n'ați murit. Plumbii și schijele dușmanilor nu v'au doborît, ci doar au ridicat viețile voastre curate în înălțimele albastre ale frumuseții veșnice, în chipul luminii celei mai mult vorbitoare: moartea pentru cruce. V'au coborît apoi în sufletele NOASTRE, cele însetate de voi...

Azi trăiți atât de vii în noi. In fiecare suflet Român s'a prins mlădiță din sufletul vostru viteaz și credincios în Christos.

Ci, din dragostea pentru Neamul Românesc și din datorie pentru jertfa voastră sfântă, vom topi, cu focul celei mai curate iubiri, ghiața nemărturisirii lui, până va vedea însuși reînviată viața cea adevărată.

La temelia Poporului Român este cenușa jertfei sfinte.

O credință mare, cerească, întreagă și nesdruncinată prin veacuri a Neamului, a călăuzit eroii noștri sfinți întru apărarea crucii, lovind acolo pe dușmanul cutezător, mai înainte de a se fi arătat la hotarele Țării.

Pecălle biruinței îl poartă pe acest Neam, un gând de înălțare peste timp și om, dăinuirea lui însuși în urmașii crescuți în credința lui Christos și a iubirei de Patrie.

Și în veacuri va străluci vitejia Poporului Român, lumina viitorului și podoaba lumii, prin frumusețile nebănuite și nesecate ale sufletului și minții sale; înflorind la porțile orientului, cea mai frumoasă și aromitoare floare a latinității creștine.

V. Ion, Buzău

BRUNO SELETZKY, agentul fabricei de arme „Skoda“, care a fost pedepsit aici la noi și a fost lăsat liber abia după 4 ani de închisoare, — se află acum în Schanghai (în China), unde mijlocește cumpărarea de arme din partea acestei țări, încurcate în război cu Japonia. Acolo va fi găsit, negreșit, cumpărători cari se lasă cumpărați, mai strașnic (în lăcomia lor după „sperțuri“) și decât cei dela noi..

DE TOATE

CETIND „ROMANELE“...

Sunt unii scriitori, cari pentru a face bani buni din cărțile lor, descriu în ele tot felul de grozăvii, isprăvuri tâlhărești, blăstămății, cari să fie cetite „cu sete“ de iubitorii de lucruri și fapte neobișnuite.

Așa a scris un american un „roman“, în care arată cu bogate amănunte, crime de tot felul, spargeri, omoruri, viață desfrăbălată și apoi cum să scape de ea!...

Acum să vezi cum au „ÎNVĂȚAT“ din acest „roman“ câțiva sminfiți și cum au făcut.

Pe o șosea (drum de țară) de lângă Los Angelos (America) niscai trecători văd zăcând în marginea șoselei un tânăr, ce părea rănit ori jumătate mort, iar mai departe înainte un automobil sfărâmat de un arbore și în automobil o fată moartă, ucisă de isbitura automobilului în arbore.

Străinii se apropie de tânărul căzut. Văd că are ceva zgârieturi pe mâni... Il întreabă ce a pățit? Spune că conducea automobilul și văzând că i s'a rupt cârma, a sărit din el și s'a lovit rău și s'a zgâriat, abia mai poate răsufla...

Cercetând mai de aproape, ce s'a descoperit? Că dumnealui trăia în fărădelegi cu acea fată, care era pe cale a ajunge mamă. CA SĂ SCAPE DE EA, a pus'o în acel automobil, spunând c'o duce la „plimbare“. A pornit mașina dându-i putere mare, fără a se urca și el în ea, și s'a întâmplat cum a socotit: aceea s'a izbit de arbore sfărmându-se și omorând pe prietena care s'a încrezut în el... Și a spus că a învățat acest fel de a omorî din „romanul“ unui scriitor Dreisser, jidan.

Deregătoriile au aflat, că aceasta e a treia crimă săvârșită de niscai nebuni, după îndrumările „romanului“ și au dat poruncă să se adune toate acele cărți și să fie nimicite.

•

SERVITOARE ISTEAȚĂ...

In București la casa unui domn inginer, care a plecat de acasă pe vre-o lună de zile, dar a lăsat servitoarea să-i facă curățenia casei, încât la întoarcere s'o găsească ca un pahar curat, — harnica slujnicuță, știind că în casă se găsesc și ploșnițe și „șvabi“ și „ruși“ (goange negre și galbene) a spus: vă dau eu vouă de cap. Vă „acum“ da vă fac de petrecanie. Și a pus într'un vas mangal (cărbuni de lemn) umplându-l cu vârf. A închis apoi bine ferestrile și a dat foc mangalului, să facă fum înecăcios să stârpească insectele. Cum, cum nu, se vede că unii cărbuni, fiindcă încărcase vasul prea tare, au căzut aprinși din vas și au luat dela ei foc, nu insectele, ci podelele. In curând pe ferești ieșea fum gros, arătând primejdie de foc! Norocul că lucrul s'a băgat de seamă la vreme și au venit pompierii de au stins, dar podeaua casei și o bună parte din mobilă se prefăcuse în scrum.

•

DUHUL MUMIILOR.

Vechii Egipteni erau mari meșteri în îmbălsămarea corpurilor celor răposați, cari puteau cheltui ca să fie îmbalsamați. Corpurile lor erau unse cu niscai oleiuri și otrăvuri tari, cari făceau peste putință ca putrezirea să prindă întrânsele. Nu numai că nu putrezeau, dar se petrificau (se prefăceau în piatră) păstrând figura neschimbată a feței și a corpului mortului. Aceste corpuri, cari prin îmbălsămare erau cruțate de prefacere într'un pumn de pământ, — se numeau și se numesc „mumii“.

Dar despre aceste mumii se vorbea și se vorbește și azi, că dacă nu li s'a nimicit corpul, apoi nici sufletul lor nu s'a depărtat de tot de ele, ci le mai păzește, ținându-se în preajma lor. Și dacă cineva se atinge de mumie, va fi pedepsit prin o boală ce-i lovește trupul.

Așa se vorbește mult acum despre o mumie desgropată de curând din Egipet, fiind ea corpul preotului păgân Amon-Ra, mort cu 580 de ani înainte de venirea lui Hristos.

Mumia lui a fost așezată într'un mormânt nou, zidit după chipul Piramidelor egiptene, ce se sfârșesc într'un vârf ascuțit. De când au așezat mumia în noul mormânt, în fiecare zi, la același cias, dimineața, vine, fără a se ști de unde, un corb negru ca noaptea cea mai întunecată, și lovește cu ciocul în fereastruia de sticlă ce acopere sicriul mumiei, ca și cum ar vrea să intre... Dacă vede că nu poate și nu poate, — pleacă par'că supărat și se perde iară în depărtări, până mâine, când iarăși vine...

Se crede că e sufletul preotului mort.

Știri economice

PREȚUL VITELOR se ține bine. La 12 August s'a ținut la Avrig (j. Sibiu) târgul de vite de vară. S'au adus peste 500 vite spre vânzare, și s'au vândut bine: Boi grași: 18—27 mii lei perechea; cai 12—20.000 perechea; vaci 6—9000 una; oi: 6—900 lei.

•

CAII NOȘTRI, pentru războiul din China... La Arad deregătoriile agricole au primit înștiințarea, că în curând va sosi în țară, cercetând și Aradul și ținutul, care e bogat în cai de rasă (de neam ales), pentru a cumpăra din ei pentru dus în Japonia, și de acolo pe câmpurile de războí din China. Știrea e, întru câtva, bună, arătând că țăranii prăsitori de cai au de ce se bucura. Dar e și rea, căci e semn, că Japonia se pregătește de războí lung...

Glas de Arhiereu şi Român adevărat

(Continuare din pag. I-a)

DATORIA NOASTRĂ

Intre astfel de împrejurări, a ne apăra, e o **datorie naţională şi patriotică**, dar nu »antisemitism« (ură oarbă împotriva Jidanilor).

A nu răspunde prin măsuri de apărare, a nu lucra din răsputeri, pentru a scăpa de această plagă (boală ucigătoare), însamnă a fi nişte laşi (oameni slabi, vrednici de dispreţ), nesimţitori şi a ne duce vii la groapa şi peirea ce ne aşteaptă!

EVREII ÎŞI CER DREPTURI, CE NU LI SE CUVIN

Trecând la alte întrebări puse de solii evreeşti, Patriarhul le-a mai spus oarrăn:

»Toate popoarele din lume, fie primitive (începătoare şi puţin ştiutoare), fie civilizate (luminate), s'au silit în cursul timpurilor a-şi câştiga un petec de pământ, o ţară, o patrie, după trebuinţa şi puterea lor, pe care au apărat-o de toţi *duşmanii*, cu sângele *celor* mai buni fii ai lor. *Au* curăţat-o prin munca *lor*, de toate bălăriile şi *sălbătăciile*, au prefăcut-o în pământ roditor, pe care îl cultivă cu braţele lor, în sudoarea feţii lor, în dogoarea arşiţei soarelui şi a vijeliei văzduhurilor şi scot roade pentru traiul lor şi pentru susţinerea aşezămintelor obşteşti.

Unde e scris că numai d-voastră, evreii, aveţi privilegiul (dreptul deosebit) de-a trăi pe spinarea altor popaore şi pe spinarea noastră, a României, ca nişte paraziţi (păduchi)?

Unde-i scris că nouă nu ne este îngăduit a simţi cum ne sugeţi vlaga poporului şi creştinului, până e silit să-şi părăsească şi casa şi vatra părintească şi să iee »frunza'n buze şi lumea'n cap«?

Unde-i scris că noi n'avem dreptul a ne scutura de această primcjdie, ca de orice paraziţi (de orice altfel de păduchi)!?

E DESTUL PĂMÂNT PE GLOB ŞI PENTRU EVREI

Aşadar, lucru limpede şi sfânt! Aveţi organizaţii puternice, — le-a spus I. P. S. S. Patriarh, — aveţi bani câţi vreţi, aveţi legături cu toată lumea, aveţi pricepere, aveţi isteţime, ştiţi folosi orice stări şi împrejurări, aveţi destule însuşiri şi putinţe, ca să vă căutaţi şi găsiţi şi câştigaţi undeva un loc, un pământ, o ţară, o patrie, încă nelocuită de alţii. Colonizaţi-vă, aşezaţi-vă acolo, munciţi pământul, asudaţi la muncă grea, ca toate celelalte popoare. Trăiţi, ajutaţi-vă, apăraţi-vă şi stoarceţi-vă unii pe alţii, dar nu pe noi, şi pe alte popoare, cărora cu vicleniile seminţiei şi a Talmudului (cartea legii lor), le duceţi şi le cuprindeţi tot belşugul.

Nu cunosc într'atâta geografia lumii, ca să vă spun eu unde. Dar cred că e loc destul prin: Africa, Australia, Asia, insule, etc. Iară a alunga pe alţii, de pildă pe Arabi din Palestina, din căminurile lor, nu-i nici drept, nici omenesc! Au şi ei dreptul la ţara lor şi nu se poate cere nimănui să plece din vatra sa şi să te poftească pe tine, evreu, cu îndurare, să-i iei locul, iar el să plece în lume«.

...»IUBEŞTE PE DE-APROAPELE TĂU«...

Cu tot sfatul dat, Ober-Rabbi dr. Bek, a cerut Patriarhului nostru Miron, cu chemare la învăţătura evangheliei creştine: »Ca să fie mai întâi creştin şi apoi Român«, adică «să sufere şi să ocrotească, să iubească, pe de-aproapele său evreu în România, al cărui fruntaş ascultat este«.

I. P. S. Patriarh i-a răspuns: »Nu uita că porunca creştină este: Să iubeşti pe aproapele, ca pe tine însuţi. ***Aceasta nu înseamnează că, pe tine însuţi să te laşi nevoit, SĂ NU TE APERI DE CEI CE, CA NIŞTE LIPITORI, ÎŢI SUG VLAGA, SĂ LE DAI LOR VATRA ŞI PĂMÂNTUL, SĂ-ŢI PĂRĂSEŞTI CĂMINUL, SĂ-ŢI CORCEŞTI LIMBA, SĂ-ŢI ÎNVENINEZI SUFLETUL, SĂ-ŢI LEPEZI COMORILE SUFLETULUI, IUBIREA DE PATRIE, DE TRON, DE CREDINŢĂ, DE DATINI ŞI DE PROPRIA-ŢI VIAŢĂ NAŢIONALĂ, CU TOATE ALE EI.***

Creştinul e dator SĂ SE IUBEASCĂ ÎNTÂI PE SINE, să aibă ce-i trebueşte, ca apoi, din ce are, să poată ajuta pe aproapele, care se apropie de el cu gânduri curate de bun vecin, IAR NU SĂ DEA TUTUROR VENETICILOR ARME ŞI MIJLOACE DE A-L DESFIINŢA ŞI DE A-I LUA EI LOCUL“.

*

Iată răspunsul luminat şi de Duhul Sfânt insuflat, dat de cel mai Inalt între Ierarhii sfintei biserici naţionale, îndrăzneţilor „soli“ ai Evreimei de pe glob, privitor la aceea, că cine sunt şi ce caută Evreii cei mulţi, cari au năvălit, ca un potop de ape tulburi şi înveninate, peste noi?

Acest răspuns, care poate fi numit: AL TUTUROR DÂRJILOR ŞI DREPŢILOR ROMÂNI, — nu are nevoie de tâlcuire. E limpede ca izvorul cel curat, proaspăt şi sănătos ce ţâşneşte din stâncă, — dintr'o preţioasă stâncă a neamului românesc şi din inimile blânzilor dar şi luminaţilor şi bineînţelegătorilor creştini. Cetindu-l şi auzindu-l, simţim că grăeşte prin el FIUL DE ŢĂRAN, minunatul fiu de ţăran român, care şi după ce a ajuns pe cea mai înaltă treaptă de mărire ce i-o poate da neamul şi biserica sa, — nu şi-a uitat de ŢĂRANUL român, din sânul căruia s'a ridicat, — ci îşi ridică bărbăteşte şi ţărăneşte glasul său pentru acei ţăran, pentru tot neamul, supt de „lipitorile satelor“.

Pe prealuminatul Patriarch, Domnul să ni-l ţină între noi încă mulţi ani, pentru a ne fi şi mai departe la fel apărător şi ocrotitor.

PARASTAS ŞI ÎNCĂ CEVA

La 1 August s'a slujit în bisericile ort. rom. şi gr. cat., din comuna Şimand — Arad după sf. liturghie, parastasul de şase luni pentru pomenirea comandanţilor legionari Moţa şi Marin.

In biserica gr. cat. a slujit părintele Ioan Fântânariu, care a rostit şi-o inimoasă cuvântare arătând însemnătatea muceniciei pentru biserica creştină a celor pomeniţi.

In biserica ortodoxă a servit părintele Todor Mornăilă, care asemenea a ţinut o frumoasă cuvântare.

Au luat parte câteva sute de legionari veniţi din vre-o 8 sate: din depărtări unii dela 50—60 kilometri, cum şi un mare număr de săteni şi sătence. La sediul organizaţiei a vorbit aj. com. Iurju.

După masă s'a ţinut şedinţa de plasă sub comanda şefului de plasă înv. Tudor. Iar la ora 4 s'a dat un concert de către tineretul legionar din Radna, cu un program foarte frumos, stând din câteva cântări, poezii, „Se mişcă moţii“, „Răsbunarea“ — şi piesa „Vremuri de restrişte“ de Corneliu Georgescu, care a mişcat adânc pe toţi. La sfârşitul programului, legionarul Dr. Noveanu, avocat Arad, a mulţumit tuturor cari au răspuns acestei chemări; scoţând din piesele jucate învăţăturile ce trebuiesc prinse.

Sătenii, veniţi în număr mare, au rămas foarte mulţumiţi sufleteşte, văzând ce suflet sănătos găsesc în toate privinţele în mişcarea legionară.

Seara s'a repetat acelaş program pentru intelectuali şi o mulţime de săteni cari au venit de nou.

leg. CIOCAN ILIE

O chemare îndreptăţită

a meseriaşilor şi negustorilor din Cluj

Conducătorii Meseriaşilor şi Negustorilor Români din Cluj, fac către toţi Românii, cari acum, la începutul anului şcolar, îşi trimit copiii sau pe fiii mai mari, la numeroasele şcoli din acel oraş, — următoarea chemare cu totul îndreptăţită, şi pe care o punem la inima cetitorilor acestei foi, spre a stărui pentru ea pe lângă cei ce au fii de trimes la Cluj.

Cu data de 1 Septemvrie oraşul Cluj se înviorează prin venirea părinţilor şi miilor de şcolari din toate părţile ţării la învăţătură.

Acest val de Români aduce pe piaţa Clujului sume uriaşe de bani, care se întrebuinţează pentru hrană, îmbrăcăminte, cărţi, recvizite şi alte trebuitoare.

Intrucât banii româneşti adunaţi cu sudoare, cu alergătură şi cu multe trageri dela gură, formează o parte însemnată din avutul neamului nostru, vă rugăm să binevoiţi a veghia şi a stărui să nu se înstrăineze nici un tinic din aceşti bani, ci *în mâni româneşti să ajungă.*

Pe lângă acestea, fruntaşii meseriaşilor şi negustorilor români aduc aminte fraţilor lor ce au de lucru prin Cluj, că mişcările vrăşmaşe pentru ţara noastră şi neamul nostru, cari ar dori să ni-o strice, sunt susţinute în puternică măsură de numeroşii meseriaşi şi negustori streini din acel oraş, — aşa că noi sprijinindu-i pe ei, acele mişcări şi aţâţări duşmane nouă le sprijinim!

Pentru buna întărire a neamului nostru în acea cetate încă prea puternică streină, — tot Românul ce intră în Cluj, să fie cu ochii în patru şi să bage de seamă cui merge să-i dee banul său pentru cutare lucru pe care vrea să-l cumpere. Şi unde numai află că este un Român, pragul aceluia să-l calce! Chiar şi atunci când ar fi să dee cu un ban mai mult Românului decât streinului, — numai dela Român să cumpere!

„Centrala Reuniunilor de Meseriaşi, Comercianţi, Industriaşi (fabricanţi) şi Muncitori români“, care are la conducere pe dnii Dr. Augustin Raţiu ca preşedinte şi pe dl Ştefan Peneş, secretar, va sta cu plăcere la îndemână doritorilor de a afla pe negustorii şi meseriaşii români din Cluj.

Numai aşa putem întări aceste bresle, cari să ajute la românizarea oraşelor şi la aceea, ca România să ajungă cât mai curând a fi de fapt a Românilor.

Ce priveşte lucrul care ti doare pe cumpărător: bunătatea mărfii şi preţul ei, — conducerea numită încredinţează pe tot Românul care-i ascultă glasul, că negustorii români, ca şi meseriaşii, au îndrumare a ţinea şi a vinde numai mărfurile cele mai bune şi pe lângă preţurile cele mai scăzute, — ca şi prin aceasta să atragă lumea la sine. Că la preţuri bune şi la marfă bună, vin şi străinii, — cum avem câteva pilde strălucite în Cluj.

Fie din plin ascultată această românească chemare.

*

O vorbă încă din partea noastră:

Conducerea Centralei, ar trebui să vie în ajutorul meseriaşilor şi negustorilor români şi prin aceea, că în foile din Cluj, să ceară câte-un locşor, în care să dee mereu numele negustorilor şi meseriaşilor români din Cluj, cu adresa lor, într'un număr negustorii, într'altul meseriaşii, în al treilea industriaşii. Poate aceştia ar ajuta şi ei la publicare, dând o mică taxă pentru cele 2—3 şire ce cuprinde adresa lor în foaie. Altfel lumea din afară, şi dacă ar vrea nu ştie unde să-i caute (Nici „Centrala“ care face această chemare, nu ştie unde s'o caute spre a-i cere îndrumări, căci nu şi-a dat nici ea adresa în chemare).

Ar mai putea tipări afişe mari, cu acele adrese, pe cari să le lipească în gară la întrări şi ieşiri, apoi la marginile oraşului, la intrările în Cluj, ca lumea să le vadă şi să iee ştire de ele. Să le aibă afişate pe chioşcurile unde se vând ziare şi altele. Prin aceasta ar ajuta foarte bine.

*

Noi, caldi sprijinitori ai meseriaşilor, negustorilor, fabricanţilor şi muncitorilor români, îndemnăm cu toată căldura pe cetitori, ca aşa să se uite după întreprinderile de orice fel româneşti, nu numai în Cluj, CI IN TOATE ORAŞELE ŢĂRII, ca să întărim inima românească în ele ŞI SĂ LE CUCERIM în cel mai scurt timp!

Pentru o inimă bună

Un muncitor, om a lui D-zeu, credincios şi iubitor de neam, ajuns în stare strâmtorată, cu 5 copii de şcoală, a căror mamă e bolnavă şi de puţin ajutor lor, ar da pe unul, pe cel mai mare, unei familii dornice de a creşte un copil bun, dându-i o îngrijire binevoitoare. Băiatul e de 12 ani, a terminat şcoala primară fiind în toate clasele cel dintâi. Are mare dragoste de învăţătură.

Dacă o inimă bună şi cu putinţă de a-l ajuta, cetind aceste şire, s'ar simţi îndemnată a-l lua sub scutul său, — e rugată a ne scrie, şi am pune-o în legătură cu părintele cel îngrijorat, de fel din Moldova (jud. Dorohoi). Ar fi a-l ţinea poate 2—3 ani la şcoală, apoi ajungând vârsta, ar putea fi dat vreunei Şcoale de Arte şi Meserii, ca să iasă din el un fiu de folos neamului în lupta pentru întărirea noastră în oraşe...

Din viața partidelor

Viața partidelor noastre politice, e cât se poate de interesantă. Cu cât se apropie mai mult termenul de plecare a guvernului de azi, cu atât acest guvern pare mai liniștit și par'că de orice îl doare capul, numai de lucrul acesta nu. Și se spune tot mai pe față și mai des, că — *nici n'are de gând să plece dela putere!* El spune că încrederea M. S. Regelui o are, pe a mulțimilor alegătoare, de asemenea, — după cum reese din alegerile județene, în cari partidul liberal a ieșit mai tare ca oricare altul.

E drept că parlamentul de acum e ales pe 4 ani. Și cei 4 ani ai lui se împlinesc în Februarie 1938. După acel termen parlamentul acesta nu mai poate lucra și aduce legi. El cade din slujba sa de sine. — Dar *guvernul* nu e ales pe ani. Maestatea Sa are putere de a-l încredința cu conducerea trebilor țării și mai departe, — până la alegerea altui rând de deputați și senatori. Iar dacă acele alegeri ar da și ele un număr mai mare liberalilor, decât altor partide, — atunci guvernul viitor va fi tot liberal, — iar dintre liberali, M. S. Regele tot dlui Tătărăscu i-ar da puterea să formeze guvernul.

Dl Inculeț, vice-președinte al sfatului miniștrilor, de părerea aceea s'a mărturisit zilele trecute, că parlamentul va sta pe scaunul său până la împlinirea celor 4 ani deplini, dar guvernul *poate* să fie încredințat de Rege să rămână și mai departe...

Alegeri însă, va trebui să facă și dl Tătărăscu, chiar așa fiind. Și *aci* e, ce nu poate spune nici dl Tătărăscu, nici altcineva, că: ce vor da alegerile? Și credința celor mai bine văzători este, că: în alegeri liberalii nu vor ajunge măsura pentru a rămânea în scaunul de cârmuire a Țării. — Timpul o va dovedi.

— Pân'atunci de toată minunea e ținuta celorlalte partide de opoziție (din împotrivire):

Partidul *național-țărănesc*, simțind că nu-i nădejde de „putere", dupăce fruntașii lui s'au stricat rău în ochii mulțimilor românești, prin apropierea lor de comuniști, — și temându se ca de moarte, de aceea ca să nu vie la putere dl *Goga* întovărășit poate cu dl Vaida, sau dl Vaida însuși cu dl Goga, — zice: — „Decât să vină Goga cu Vaida, *mai bine rămâie liberalii mai departe,* până ce ne vom întări noi destul..

— Partidele dlor Goga și Vaida, văzând că, așa singuratice, cum au intrat în alegerile județene, au ieșit cam slabe, își zic: Decât să vie la putere Mihalache cu Dr. Lupu și Madgearu, *mai bine să rămâie tot liberalii..*

Așa că liberalii — „au noroc" în slăbiciunea partidelor de opoziție, — cari ar fi însă foarte tari, *hotărâtoare* în politica mare a țării, dacă ele, partidele de opoziție și-ar și da mânile să meargă alăturea în luptă. (Ințelegem partidele Vaida și Goga. De cel „Totul pentru Țară" nici nu visăm să-l vedem contopit, cu altul. El se va ridica singur pe picioarele sale puternice și va pune în uimire pe cei cari azi cred încă prea puțin despre el.)

„Toamna se numără bobocii", și tot „Toamna se coc pepenii"... La toamnă se va vedea, din pașii ce vor întreprinde, care cam ce voește și ce poate...

Jidanii ne cresc copiii...

România noastră ascultătoare de Dumnezeu a ajuns astăzi câmpul unui războiu nimicitor, deși fără foc, fără arme de fer, dus împotriva neamului nostru, în țara lui.

După ce ne au luat bogățiile, ne iau și slujbele, și am ajuns, ca copiii noștri români, să fie dăscăliți de PROFESORI JIDANI, cari ei să le dee creștere sufletească și națională!...

E pentru noi cea mai mare rușine și cea mai cruntă nenorocire. Căci cine poate crede că un jidov profesor de Istorie Națională va altoi în sufletele copiilor noștri, iubirea de neam, de țară și de biserica creștină? Așa am ajuns noi Românii dela Turnu-Măgurele și jur, unde în Liceul de Stat, un galițian, zis Halpern, s'a pripășit acum 6—7 ani și e mare educător al fiilor noștri... E jidan tip, vorbește prost românește, este bolnav și nervos și are cele mai urâte obiceiuri.

Un alt tip și mai de temut, este al tărtanului Mearlamb, venit nainte cu 6—7 ani ca profesor de *latină*. Nu cunoștea aproape deloc limba română, iar azi vorbește foarte greu, încâtii e peste putință să explice. Elevii învață ca papagalii și rămân slabi la acest studiu.

Jupânul profesor, e un tip vicioan și răutăcios. Spionează liceul, în care scop a înființat o poliție a lui secretă, din elevi, pe care îi îndeamnă de a fi trădătorii camarazilor lor, în schimbul unei note mai bune... Caută să „dee la cap", cum zice el, ori cărui elev care vroește să și apere dreptul, și neamul și legea. S'au dat aci multe pedepse sub imboldul intrigei lui.

Prin metoda sa lașe, a ajuns să terorizeze copiii și părinții. Sporul? In anul acesta din cei 15 elevi dela partea literară din liceu — instruiți de el, — care s'au prezentat la bacalaureat, nu a fost nici unul admis!

Intrebăm pe dl Director al Liceului, de ce nu cere îndepărtarea acestor stări, prin aducerea de profesori Români?

Se spune că-s „moștenire" dela fostele stăpâniri. Trebue să le facem loc. Dar cum ai dat afară din slujbe pe funcționarii cari nu știu românește, pe aceștia de ce nu i-ai fi dat afară? Sau trimite-i în penzie, deși n'au vârsta și anii. Mai ușor e pentru stat să aibă o pagubă bănească penzionându-i, decât paguba sufletească ce o aduc ei tinerimei noastre!

I. C.

Știri politice

INTÂLNIRI CU TÂLC

Se dă ca tot mai întemeiată știrea, că Mussolini va avea o întâlnire cu Hitler! Lucru mare. Căci acest Mussolini nu s'a mișcat din Roma lui, nici de dragul Englezilor, nici de al Francezilor. Cine a vrut să-l vadă și să-l audă, — a trebuit să meargă la Roma sau în alt oraș al Italiei. Dacă face abatere cu Germania și merge să se întâlnească cu Hitler, acesta e semn de foarte înaltă prețuire a Germaniei și semn viu că ce puternică e legătura ce s'a stabilit între aceste două țări. Incă ceva: trebue că lucruri mari pun ei la cale, planuri însemnate, pe cari nu vor să le dee pe gura lumii...

Astfel de întâlniri de capi ai statelor, se fac numai în ajun de întâmplări mari!

*

HODZA ȘI TĂTĂRESCU

O întâlnire tot așa cu tâlc, doar de măsură mai mică, a avut loc zilele astea pe pământul țării noastre.

Anume: Intâiul ministru al vecinei Cehoslovacia, d. Milan Hodza, a venit la Sighetul Marmației, spre a avea o întâlnire cu întâiul ministru al țării noastre, d. Gh. Tătărescu. Intâlnirea a avut loc Sâmbăta trecută în 21 August. Despre ce au vorbit cei doi capi de guvern,—cari n'au fost însoțiți de alți miniștri sau secretari de ai lor, — nu se spune nimic. La toată întâmplarea nu de lucruri mici au avut a se înțelege. Intre statul nostru și cel vecin, sunt încheiate legături nu numai de pretinie, ci chiar înfrățire de arme pentru a se apăra unul pe altul și amândouă împreună, la zile de primejdie. In jurul înarmării țării noastre, încă sunt înțelegeri strânse. Ce nu putem încă, pregăti noi în țară, ne dă vecina Cehoslovacia. Așa că, conducătorii țărilor noastre au, de prea au, de ce vorbi și chibzui împreună.

CREDINȚĂ DE CETĂȚENI, numai ca ei, au dovedit 8 neguțători din Cluj, cari aflând că în jurul Clujului se fabrică bani falși (mincinoși) din greu au făcut rost de sume grele de astfel de bani, și cu acela și-au plătit dările către Stat! Era la Cluj și prin Sătmar o bandă care fabrica bani de cei de 250 Lei, și neguțătorii clujeni, evrei și unguri, au dus săculeți întregi, pe cari ei au dat puțin, plătindu-și acum dările cu ei. S'au pornit cercetări aspre spre a-i prinde și pe unii și pe alții

NOUTĂȚI

DEPOZIT DE ARME ASCUNSE LA UN SAS DE LÂNGA SIBIU. Un zăpăcit de Sas din Turnișor (lângă Sibiu), își ascunsese în pod un mic magazin de arme și muniții. Erau arme germane, poate de cele lăsate după ei de Germani când s'au retras din România, că atunci vindeau așa pe nimereală, orice bou, vacă, cal, pe nimica toată. Dar deregătoriile aflând la sasul din Turnișor mai multe carabine și chiar puști mitraliere și muniții de fabricație germană și ungurească, pe cari el nu le-a dat deregătoriilor atunci când le au cerut la toată lumea, — l-au arestat și dat pe mâna procurorului pentru tăinuire de arme.

*

Și-au furat vasul morții. Poliția din Varna a înștiințat pe cea românească, despre faptul, că acolo a fost furată într'o noapte trecută o barcă (luntre) cu motor, în care s'au urcat vre-o 18 oameni, cari voiau să se plimbe pe mare fără plată. Dar cum pe mare a fost furtună strașnică și de această barcă nu a mai primit nimeni nici o știre — se crede că ea s'a perdut și scufundat...

*

† **Victoria Dr. Erdeli,** de toți cinstita și prețuita doamnă, văduvă a fostului medic Dr. Ștefan Erdeli din Orăștie, a încetat din viață Sâmbătă seara în 21 August, în locuința sa din acest oraș, fiind în vârstă de 79 de ani. Inimă adânc creștinească, după înțelesul avut cu vrednicul său soț, a lăsat casa în care a locuit o viață îndelungată și mulțumită, bisericei greco-catolice din Orăștie, — fapt pentru care Episcopia unită rom. din Lugoj i-a făcut preacinstitei credincioase o înmormântare vrednică de ea.

Răposata are multe merite pentru viața românească din Orăștie. A fost zeci de ani prezidenta înțeleaptă a „Societății Femeilor Române" din oraș, Societate care a susținut nainte de războI renumitul Atelier de țesătorie de aici, care a ajuns la mare nume pentru pregătirea de costume naționale admirabile, ca și de obiecte de casă pline de gust. Abia după războI, în anii din urmă, s'a retras din cauză de bătrânețe, încredințând conducerea și a Femeilor și a Atelierului de țesături, altor românce mai tinere și destoinice. Intreaga societate românească a deplâns trecerea din viață a prea cinstitei matroane și bune creștine.

*

Zburătorii italieni în frunte. Marile însușiri de zbor, au pus la cale un zbor de întrecere între punctele îndepărtate Istres peste Damasc la Paris, o cale foarte lungă. S'au luat la întrecere mai multe avioane italiene, engleze, franceze și ale altor națiuni. Intrecerea s'a încheiat cu biruința strălucită a avioanelor ITALIENE, dovedite mai puternice și mai ținând la greu decât a tuturor altora. Așa că cele dintâi ajunse, fără stricăciune la țintă, au fost următoarele: Cel dintâi, al 2 lea și al 3-lea, tot avioane italiene al 4 lea englez, al 5-lea francez, al 6-lea tot italian, al 7 lea francez, așa că din 7 ajunse cele dintâi, 4 sunt italiene, 2 franceze și 1 englez. Italienii încep a se dovedi în tot mai multe forme, popor de mâna'ntâi, ridicat la aceste înălțimi și vădindu-i atâtea virtuți moștenite dela protopărinții latini, prin marele lor om Mussolini. — UN OM, dar să fie om odată, — și o țară și un neam, se înalță ul-mător.

*

Cine n'are alt lucru, își face... Așa un pensionar de căi ferate, N. Sascău, din Ba... ca să și „omoare vremea" s'a apucat să facă o vioară (violină) din bețe de chibrituri încleiate de olaltă cu migăleală și răbdare mai presus de fire. Și a izbutit. A făcut o vioară, care e deabia 600 grame de grea la care a lucrat 182 de zile. Dă sunete foarte plăcute, ca o lăută veche. Pe spatele ei e împletită tot așa din bețigașe, coroana țării și anul și numele Regelui. — Vrea s'o trimită la expoziția din Paris.

*

Viteji fără prihană, — sunt japonezii plecați la războI. O dovadă cutremurătoare despre asta au dat zilele trecute. Un roiu de 24 de avioane japoneze au plecat în zbor pe de-asupra orașului Nanking și încă vre-o două din acel ținut, — dar 12 din ele au luat prea puțină benzină cu ele și s'au avântat prea departe în zborul lor. De-odată văzură că nu mai au benzină și că trebue să se pogoare pe pământ, acolo, în loc străin, nu prea departe de armatele chineze, furioase asupra lor a japonezilor. Când au văzut că nu au scăpare, zburătorii japonezi s'au dat jos cu avioanele și le au dat ei foc, ca să nu cadă în mânile chinezilor. — Iar apoi ei și-au pus câte un glonț, ca să nu ajungă prizoneri la chinezi. Au făcut o cu atâta ușurătate, ca și cum s'ar așeza la masă la prânz....

*

Mare cutremur de pământ a zguduit Mexicul (republică în America). Vre o trei comune între cari un oraș, au fost așa de scuturate de cutremur, încât casele din ele au fost cu totul dărâmate. S'au scos de sub ruine peste 20 de morți și răniți cu sutele.

TIPOGRAFIA „ASTRA" S. A.—CLUJ, CALEA MOȚILOR 59

BCU Cluj / Central University Library Cluj